

**Zápis z druhého zasedání Kolegia expertů k výkonu rozsudků
Evropského soudu pro lidská práva a provádění Evropské úmluvy o lidských právech
konaného dne 14. prosince 2016**

Dne 14. prosince 2016 se na Ministerstvu spravedlnosti konalo od 10 hodin druhé zasedání Kolegia expertů k výkonu rozsudků Evropského soudu pro lidská práva a provádění Evropské úmluvy o lidských právech (dále jen po řadě „Kolegium“, „Soud“ a „Úmluva“) jako poradního orgánu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudem. Předem byly rozeslány: program druhého zasedání a podkladové materiály k implementaci vybraných rozsudků proti České republice, jejichž výkon aktuálně podléhá či v dohledné době bude podléhat dohledu Výboru ministrů Rady Evropy (včetně případu, který byl uzavřen smírně, přičemž byla identifikována potřeba změny nastavených procesů), jakož i k dvěma rozsudkům Soudu proti jiným smluvním státům Úmluvy, které vzbuzují důležité otázky týkající se slučitelnosti českého práva s Úmluvou.

I. ZAHÁJENÍ

Zasedání zahájil a zúčastněné přivítal vládní zmocněnec pro zastupování České republiky před Soudem Vít A. SCHORM. Krátce shrnul body jednání a dodal, že dne 12. ledna 2017 Soud zveřejní dva rozsudky proti České republice v trestních věcech ohledně absence výsledku svědků dle čl. 6 odst. 1 a 3 písm. d) Úmluvy. Dále sdělil, že obdržel připomínku ohledně krátkého předstihu zaslání podkladů ke Kolegiu před jeho konáním. Napříště bude vyvinuto maximální úsilí směřující k rozeslání materiálů s větším předstihem.

II. ROZSUDEK VELKÉHO SENÁTU SOUDU VE VĚCI DUBSKÁ A KREJZOVÁ PROTI ČESKÉ REPUBLICE

První bodem programu byl rozsudek velkého senátu Soudu ve věci *Dubská a Krejzová proti České republice* ze dne 15. listopadu 2016, který se týkal otázky porodů v domácím prostředí za účasti porodní asistentky. Vládní zmocněnec V. A. SCHORM přivítal hosty Kolegia, kterými byli Jaroslav FEYEREISL (předseda České gynekologické a porodnické společnosti České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně, ředitel Ústavu pro péči o matku a dítě v Praze-Podolí), Petr VELEBIL (vedoucí perinatologického centra Ústavu pro péči o matku a dítě v Praze-Podolí, vědecký sekretář České gynekologické a porodnické společnosti České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně) a Adéla HOŘEJŠÍ (právní zástupkyně stěžovatelky Krejzové). (Členkou Kolegia je Zuzana CANDIGLIOTA z Ligy lidských práv (dále jen „LLP“), právní zástupkyně stěžovatelky Dubské.

Zástupce kanceláře vládního zmocněnce (dále jen „KVZ“) Ota HLINOMAZ stručně seznámil účastníky jednání s nedávným rozsudkem velkého senátu Soudu, ve kterém bylo rozhodnuto, že skutečnost, že stěžovatelky nemohly využít služeb porodní asistentky při domácím porodu, který si přály, čemuž bránila platná právní úprava, nepředstavuje porušení jejich práva na respektování soukromého života ve smyslu článku 8 Úmluvy. I přes závěr o neporušení Úmluvy Soud Českou republiku vyzval, aby učinila další pokrok v oblasti porodnictví. Konkrétně zmínil potřebu podrobovat příslušné právní předpisy neustálému přezkumu, aby byl zohledněn lékařský a vědecký vývoj, a také nutnost plného respektování práv žen v oblasti reprodukčního zdraví, zejména prostřednictvím zajištění adekvátních podmínek pro pacienty a zdravotnický personál v porodnicích v České republice. Ačkoli se jedná o rozsudek o neporušení Úmluvy, byl směřován vůči České republice, a výše uvedenou výzvu Soudu je tak třeba chápat jako autoritativní a poměrně konkrétní doporučení dalšího postupu vnitrostátních orgánů v oblasti porodnictví. Měly by být proto podniknuty kroky k naplnění této výzvy. Dále vyjádřil znepokojení ohledně nedostatečné činnosti pracovní skupiny

zřízené na Úřadu vlády, která se zaměřuje na situaci v oblasti porodnictví v České republice a na systém péče založený na porodních asistentkách.

Zástupkyně Ministerstva zdravotnictví (dále jen „MZdr“) Denisa KOPKOVÁ informovala, že její resort činí kroky za účelem zlepšení situace v porodnictví, které jsou dlouhodobějšího charakteru, nejsou vázány na rozsudek Soudu a měly by se realizovat v roce 2017. MZdr nemění svoji politiku, pokud jde o podporu stávajících poskytovatelů zdravotnických služeb. V současné době se negativně staví k porodům v domácím prostředí či ke zmírnění podmínek pro zřízení porodních domů, nicméně podporuje vznik center porodní asistence v areálech porodnic. Dále připravuje Národní portál reprodukčního zdraví, kde budou veřejnosti k dispozici informace o stavu porodnictví v České republice. Konečně dojde ke zřízení interní pracovní skupiny k analýze dat od jednotlivých poskytovatelů zdravotních služeb v oblasti porodnictví.

V diskusi Z. CANDIGLIOTA mj. vyjádřila názor, že ženám, které rodí doma, není poskytnuta lékařská péče a v nemocničních zařízeních není respektováno pravidlo informovaného souhlasu se zákroky. Dále zejména vyjádřila znepokojení nad údajnými rutinními praktikami v porodnictví nešetrnými k právům rodiček. Zástupkyně MZdr D. KOPKOVÁ reagovala tak, že k jejich zamezení bude sloužit doporučený klinický postup pro fyziologický porod, který by mohl být vydán i jako metodický pokyn ve Věstníku MZdr. Právní zástupkyně stěžovatelky Krejzové A. HOŘEJŠÍ poukázala na odhady ohledně počtu plánovaných domácích porodů, kterých by mělo být ročně v rozmezí 1000 až 1500, přičemž jejich počet stoupá. Ročně se tedy cca 2 % žen ocitne bez zdravotní péče. Vládní zmocněnec V. A. SCHORM reagoval, že pokud se žena rozhodne pro domácí porod, nelze tvrdit, že jí nebyla poskytnuta lékařská péče. J. FEYEREISL mj. uvedl, že české porodnice jsou kvalitní, byť prostor pro zlepšení samozřejmě vždy existuje, a porodníci se nemohou a ani nechtějí obejít bez činnosti porodní asistentky. I s ohledem na klesající počet porodníků vidí jako budoucí cestu předávání některých kompetencí porodním asistentkám, přičemž u porodů s nízkým rizikem by lékař měl být jen k dispozici pro případ patologie. Zástupkyně Českého helsinského výboru Lucie RYBOVÁ požádala o předložení výstupů z činnosti pracovní skupiny zřízené na Úřadu vlády na příští zasedání Kolegia. Je toho názoru, že ženám je třeba napomáhat v rozhodování ohledně místa porodu, přičemž je velký prostor pro zkvalitňování praxe a naplňování právních předpisů.

Na otázku k činnosti pracovní skupiny při Úřadu vlády zástupce ministra pro lidská práva Jakub MACHAČKA uvedl, že menší problémy v činnosti skupiny mohou být způsobeny různými stanovisky jejích členů. Zástupce KVZ O. HLINOMAZ zdůraznil, že pracovní skupina je zmíněna v rozsudku velkého senátu, a vyjádřil názor, že problémem není, že by se pracovní skupina nebyla s to shodnout na výstupech, ale to, že sekretariát Úřadu vlády nevyvíjí dostatečnou aktivitu.

Závěry:

Kolegium vzalo na vědomí záměr MZdr zřídit pracovní skupinu k analýze dat od jednotlivých poskytovatelů zdravotní služeb v oblasti porodnictví a vytvořit Národní portál reprodukčního zdraví za účelem zveřejňování těchto dat.

Kolegium vzalo na vědomí záměr MZdr vytvořit doporučený klinický postup pro fyziologický porod, který bude následně doplněn o relevantní právní aspekty (včetně práv rodiček během porodu), a podporuje jeho vydání jako metodický pokyn MZdr.

Kolegium vzalo na vědomí záměr MZdr podporovat vznik center porodní asistence v areálech porodnic.

Kolegium vyzvalo MZdr, aby na příštím jednání informovalo o krocích, které budou v mezidobí v rámci tří výše uvedených okruhů podniknuty.

Kolegium vyzvalo Úřad vlády, aby bez zbytečného odkladu obnovil činnost pracovní skupiny k porodnictví.

III. AKTUÁLNÍ STAV VĚCÍ PROJEDNÁVANÝCH NA MINULÉM ZASEDÁNÍ KOLEGIA

A. – HANZELKOVI PROTI ČESKÉ REPUBLICĚ

Zástupce KVZ O. HLINOMAZ uvedl, že doplnění občanského soudního řádu o nový § 220a, které je součástí návrhu novely připraveného legislativním odborem Ministerstva spravedlnosti (dále jen „MSpr“) ve spolupráci s KVZ, je po vypořádání připomínek některých členů Kolegia v návaznosti na jeho první zasedání a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) v rámci meziresortního připomínkového řízení v legislativním procesu, t. č. v Poslanecké sněmovně.

V diskusi zástupce ČAK Michal SYLLA vyjádřil názor, že věc ve skutečnosti vyřešil Ústavní soud ve svém nálezu publikovaném předešlý den,¹ který se týká předběžných opatření ve věci domácích porodů. Obecně se ale týká předběžných opatření, která mají souvislost s lidskými právy a jsou neodkladná. Domnívá se ovšem, že právní názor vyjádřený v nálezu je nesprávný, jelikož nerozlišuje mezi předběžnými opatřeními zvláštními (například týkajícími se dětí) a obecnými předběžnými opatřeními. Navíc Ústavní soud přehlíží objektivní odpovědnost navrhovatele za škodu způsobenou předběžným opatřením.

Závěry:

Kolegium vzalo na vědomí, že vláda schválila návrh novely občanského soudního řádu, která reaguje na rozhodnutí Soudu v této věci a která byla vypracována se zohledněním stanovisek členů Kolegia.

B. – DELTA PEKÁRNY A. S. PROTI ČESKÉ REPUBLICĚ

Vládní zmocněnec V. A. SCHORM stručně s poukazem na podklady, které účastníci obdrželi před jednáním, zmínil rozsudek Soudu ve věci *Delta Pekárny a. s. proti České republice* ze dne 2. října 2014, který byl projednán na prvním zasedání Kolegia, a odkázal na závěry uvedené v podkladech.

C. – D. H. A OSTATNÍ PROTI ČESKÉ REPUBLICĚ

Zástupce vládního zmocněnce Petr KONŮPKA informoval o jistém posunu ve vnímání výkonu rozsudku velkého senátu Soudu Výborem ministrů Rady Evropy, jelikož na zasedání konaném v červnu 2016 nebyl rozsudek projednáván ústně, ale toliko písemně. Uvedené značí, že Výbor ministrů je zřejmě pozitivně nakloněn České republice, a to zejména z důvodu přijetí novely školského zákona (č. 82/2015 Sb.), která má za cíl integrovat co nejvíce dětí do hlavního vzdělávacího proudu. V rozhodnutí z června 2016 Výbor ministrů nicméně Českou republiku vyzval k urychlenému zavedení novely do praxe, a to i s přihlédnutím k tomu, že dosud přijaté kroky neměly na podíl romských žáků vzdělávajících se mimo hlavní vzdělávací proud žádný hmatatelný dopad. V další zprávě, která bude Výboru ministrů předložena v únoru 2017, budou prezentovány aktuální kroky MŠMT v dané oblasti.

Zástupce MŠMT Vítězslav NĚMČÁK ujistil účastníky Kolegia, že inkluzivní vzdělávání není pouze teorií, ale v praxi se postupně zavádí, je na jeho podporu vyčleněno dostatek finančních prostředků a opatření jsou přijímána po konzultaci s příslušnými profesními sdruženími. Dochází tedy ke značnému posunu, což by se mělo ve zprávě v únoru 2017 odrazit.

---

¹ Pozn.: nález ze dne 29. listopadu 2016 sp. zn. III. ÚS 2433/15, ve kterém Ústavní soud dospěl k závěru, že odvolací soud je povinen přezkoumávat a případně pro nezákonnost rušit (minimálně) ta usnesení soudu prvního stupně o (ne)nařízení předběžného opatření, jimiž je „nenávratně“ zasahováno do základních práv a svobod dotčené osoby (nebo kterými je poskytnutí ústavněprávní ochrany odmítáno), a kde jedinou možností, jak odčinit negativní důsledky vyvolané jeho případnou nezákonností, je satisfakce na základě zákona č. 82/1998 Sb.

Závěry:

Kolegium vzalo na vědomí informace o aktuálním stavu výkonu rozsudku a bude se mu věnovat i na následujících jednáních.

D. – BUREŠ PROTI ČESKÉ REPUBLICĚ

Zástupce vládního zmocněnce P. KONŮPKA úvodem konstatoval, že rozsudek Soudu, který se týká používání omezovacích prostředků ve zdravotnických zařízeních, byl vydán již dne 18. října 2012. Některá opatření byla přijata, jiná, jejichž přehled je uveden v podkladech, je třeba dokončit. Text metodického pokynu k používání omezovacích prostředků ve zdravotnických zařízeních se finalizuje. Práce na vyhláše stanovící minimální požadavky na personální a věcné zabezpečení protialkoholních záchytných stanic nebyly dosud ani započaty.

Zástupkyně MZdr D. KOPKOVÁ informovala, že metodika pro krajské úřady k provádění kontrol používání omezovacích prostředků je zveřejněna na webových stránkách MZdr. Práce na metodickém doporučení pro poskytovatele zdravotních služeb k používání omezovacích prostředků by měly být dokončeny v březnu 2017. Palčivým problémem je absence pravidel pro technické, personální a věcné vybavení protialkoholních záchytných stanic, které se tak v jednotlivých zařízeních velmi liší. MZdr si je problému vědomo a v návaznosti na schválení novely zákona o zdravotních službách, která protialkoholní záchytné stanice výslovně označuje za zdravotní služby, připraví v průběhu roku 2017 novely příslušných vyhlášek.

Závěry:

Kolegium ocenilo kroky, které MZdr přijalo, ačkoli u některých z nich nastalo určité zpoždění. Kolegium vyzvalo MZdr, aby zahájilo a v co nejkratší možné době dokončilo práce na vyhláše stanovující minimální personální, technické a věcné vybavení protialkoholních záchytných stanic, k jejímuž vydání se zavázalo v akčním plánu k výkonu rozsudku.

E. – Y. Y. PROTI TURECKU

V části věnované zohledňování rozsudků vydaných Soudem ve vztahu k jiným členským státům Rady Evropy vládní zmocněnec V. A. SCHORM krátce zmínil rozsudek *Y. Y. proti Turecku* dotýkající se problematiky podmínění uznání změny pohlaví provedením sterilizace.

Zástupkyně MZdr D. KOPKOVÁ informovala, že se sešli zástupci MZdr a MSpr. MZdr se legislativním změnám v zásadě nebrání. Vítá, že se do diskusí zapojilo MSpr, neboť podle názoru MZdr by případná změna právní úpravy v zákoně o specifických zdravotních službách měla jít ruku v ruce se změnou občanského zákoníku. Vyzvala MSpr, aby v dané věci převzala iniciativu, neboť na MZdr nepanuje jednotný názor ohledně potřeby změny právní úpravy. Zástupkyně MSpr Pavla BELLOŇOVÁ uvedla, že občanský zákoník neřeší změnu pohlaví, ale její důsledky. Podmínky, za kterých změna probíhá, řeší zdravotnické předpisy. Je třeba dosáhnout souladu mezi občanským zákoníkem a zdravotnickými předpisy. Pokud se odborná veřejnost shodne na nutnosti změny, je možné novelizovat příslušné právní předpisy, což by nemělo být složité. Dodala, že změny občanského zákoníku jsou obecně vnímány spíše negativně. Zástupce ministra pro lidská práva J. MACHAČKA se domnívá, že podstatné je změnit zákon o matrikách, jelikož pokud se mluví o změně pohlaví, nejedná se o vlastní zákrok jako takový, ale o právní uznání změny. Zástupkyně Ministerstva vnitra (dále jen „MV“) Klára PONDĚLÍČKOVÁ nespátřuje primární problém v zákoně o matrikách, který přichází na řadu až jako poslední věc k řešení. Zástupce Poradny pro občanství, občanská a lidská práva (dále jen „Poradna“) Ladislav ZAMBOJ dodal, že sterilizaci v případě změny pohlaví lze podřadit pod kastrace, za což je Česká republika opakovaně kritizována mezinárodními orgány, a je třeba novelizovat zákon o specifických zdravotních službách, který kastraci připouští.

Závěry:

Kolegium uvítalo, že všechny dotčené resorty jsou otevřeny další diskusi nad legislativními změnami, kterých by ve světle tohoto rozsudku vnitrostátní právní úprava měla doznat. Kolegium vyzvalo MZdr, aby převzalo iniciativu, svolalo dotčené subjekty k dalšímu jednání a na příštím jednání Kolegium informovalo o krocích, které byly a budou podniknuty.

IV. NOVÁ ROZHODNUTÍ SOUDU PROTI ČESKÉ REPUBLICĚ

A. – ČERVENKA PROTI ČESKÉ REPUBLICĚ

Zástupce vládního zmocněnce P. KONŮPKA představil rozsudek ze dne 13. října 2016 ve věci *Červenka proti České republice* dotýkající se problematiky zbavení svobody v zařízeních sociálních služeb. Odsuzující rozsudek bylo možné očekávat, jelikož v rozhodné době právní předpisy neobsahovaly dostatečné záruky proti svévolným zbavením svobody. Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) se k uvedené problematice postavilo vstřícně. Vznikla pracovní skupina, která vypracovala novelu zákona o sociálních službách a zákona o zvláštních řízeních soudních. Zákon č. 189/2016 Sb., o němž je v podrobnostech pojednáno v podkladovém materiálu, nabyl účinnosti dne 1. srpna 2016.

Zástupce Kanceláře veřejného ochránce práv (dále jen „KVOP“) Jaroslav ŠVOMA informoval, že KVOP za účelem zajištění účinného naplnění výše uvedené novely v praxi navrhuje vypracování metodického pokynu pro veřejné opatrovníky, poskytovatele sociálních služeb a další osoby působící v dané oblasti. Zástupce MPSV Zdeněk KAPITÁN sdělil, že metodický materiál vypracován bude, přičemž KVOP bude zahrnuta do připomínkového řízení k plánované metodice. V mezidobí bude s KVOP navázána spolupráce k uvedené problematice. Zástupce Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „NSZ“) Jakub CHROMÝ informoval přítomné o vypracování metodického materiálu k výkonu působnosti státního zastupitelství v oblasti sociálních detencí, který byl v den konání Kolegia prezentován státním zástupcům.

Závěry:

Kolegium vzalo na vědomí a ocenilo legislativní změny, které byly přijaty v očekávání rozsudku Soudu v této věci. Zároveň uvítalo aktivity MPSV směřující k metodickému vedení poskytovatelů sociálních služeb a příslušných pracovníků krajů, obecních úřadů a inspektorů Inspekce práce v oblasti detencí v zařízeních sociálních služeb. Vítá též rozhodnutí MPSV zahrnout do připomínkového řízení k plánované metodice i KVOP. Kolegium si přeje být na příštím jednání informováno o obsahu a zveřejnění metodiky. Kolegium též uvítá podrobnější informace o metodickém materiálu k výkonu působnosti státního zastupitelství v oblasti sociálních detencí vypracovaném NSZ.

B. – MASLÁK PROTI ČESKÉ REPUBLICĚ

Zástupce KVZ O. HLINOMAZ uvedl, že věc byla ukončena smírným urovnáním se stěžovatelem, jež se ukázalo jako možné až po dosažení systémové změny ve způsobu a četnosti provádění důkladných osobních prohlídek osob ve vězeňských zařízeních. Důkladné osobní prohlídky probíhaly v případě stěžovatele rutinně a automaticky, jak stanovovalo nařízení generálního ředitele Vězeňské služby. Po řadě jednání se zástupci Vězeňské služby bylo nařízení generálního ředitele Vězeňské služby upravující provádění důkladných osobních prohlídek novelizováno. V podrobnostech odkázal na podklady ke Kolegiu. Současně apeloval na NSZ a KVOP, aby se zaměřili na promítnutí novelizovaných předpisů do praxe.

Zástupce KVOP J. ŠVOMA sdělil, že KVOP se otázce provádění důkladných osobních prohlídek bude ve své činnosti věnovat. Prozatím KVOP nedisponuje poznatky o tom, že by nový postup nebyl dodržován. Za potenciálně problematické KVOP nicméně považuje provádění důkladných osobních prohlídek před umístěním do policejních cel a v zařízení pro zajištění cizinců. Zástupce NSZ J. CHROMÝ ujistil, že i státní zástupci se touto problematikou budou zabývat. Zástupkyně MV K. PONDĚLÍČKOVÁ vzala podnět KVOP na vědomí a předá ho příslušnému odboru MV.

Závěry:

Kolegium uvítalo, že KVOP i státní zastupitelství se ve své činnosti na dodržování nových pravidel provádění důkladných osobních prohlídek ve vězeňských zařízeních zaměří.

Kolegium si zároveň přeje být ze strany MV informováno, jak je zajištěno dodržování zásad vyplývajících z článků 3 a 8 Úmluvy a příslušné judikatury Soudu při provádění osobních prohlídek příslušníky Policie České republiky (zejména při umístění osob do cel či v zařízeních pro zajištění cizinců).

V. NOVÉ PROBLÉMY VYPLÝVAJÍCÍ Z PROJEDNÁVANÝCH ČI SOUDEM V NEDÁVNÉ DOBĚ ROZHODNUTÝCH VĚCÍ

A. – KOMPENZAČNÍ PROSTŘEDEK NÁPRAVY NEPŘIMĚŘENÉ DÉLKY SOUDNÍHO ŘÍZENÍ (DOMIRA SPOL. S R. O. PROTI ČESKÉ REPUBLICE A 9 DALŠÍCH STÍŽNOSTÍ)

Zástupce KVZ Vladimír PYSK informoval zúčastněné o stížnostech podaných proti České republice na délku řízení a poukazujících na nedostatky kompenzačního prostředku nápravy nepřiměřených délek řízení. Ukazuje se, že po více než deseti letech po nabytí účinnosti novely zákona č. 82/1998 Sb. je třeba se zamyslet nad funkčností systému odškodňování nepřiměřených délek řízení. V klíčovém rozhodnutí ve věci *Vokurka proti České republice* ze dne 16. října 2007 Soud označil kompenzační prostředek nápravy za účinný, což však neznamená, že se v konkrétním případě nemůže uvedený prostředek nápravy projevit jako neúčinný. Ukazuje se, že stávající odškodňovací mechanismus trpí nedostatky, zejména v rovině nepřiměřené délky kompenzačního řízení či řetězení kompenzačních řízení. V podrobnostech odkázal na podklady k jednání. Dále seznámil účastníky s návrhem na ustavení pracovní skupiny.

V diskusi byla oceněna vysoká odborná kvalita materiálu zpracovaného KVZ ve spolupráci s legislativním odborem a odborem odškodňování MSpr. Zástupce Nejvyššího soudu (dále jen „NS“) Aleš PAVEL uvedl, že nad návrhy změn uvedenými v materiálu by se měla zamyslet pracovní skupina, jelikož vyžadují vysoce odbornou analýzu, zejména mělo-li by dojít k novelizaci procesních předpisů zásadního charakteru. Řetězení kompenzačních řízení je skutečně problematické. Na NS se problematikou odškodňovacího mechanismu průtahů v řízení zabývá senát 30 Cdo, jehož zástupce se nemohl dostavit z důvodu dnešního zasedání kolegia NS.

Zástupkyně legislativního odboru MSpr P. BELLOŇOVÁ informovala, že se aktuálně zavádí poplatek za podání dovolání v těchto věcech, což je dílčí krok za účelem omezení počtu žalob. V minulosti bylo bezúspěšně navrhováno zavedení poplatku za podání žaloby k soudu prvního stupně. Zástupce odboru odškodňování Jakub SEVERA vyjádřil připravenost aktivně se účastnit zasedání chystané pracovní skupiny. Potvrzuje problém řetězení kompenzačních řízení a domnívá se, že systém by měl být odolný vůči tzv. kverulantům, u kterých jsou evidovány stovky stížností na průtahy v řízení. Je skutečností, že osoby ve výkonu trestu, které mezi ně patří, jsou nemajetné a nelze po nich vyžadovat zaplacení poplatku. Zástupce ČAK M. SYLLA se domnívá, že by se změna systému neměla uspěchat a že rozhodně není důvod k novelizaci občanského soudního řádu. Problém by měly vyřešit samy soudy ve své judikatuře. Vládní zmocněnec V. A. SCHORM oponoval, že dosud žádný soud řešení nenalezl. Zástupce KVOP J. ŠVOMA se domnívá, že pracovní skupina by se

měla zaměřit i na předsoudní fázi odškodňovacího řízení. Užitečná by byla analýza odškodňování ze strany jiných ministerstev. Zástupce MŠMT V. NĚMČÁK se připojil s tím, že materiál se zaměřuje na soudní část odškodňovacího mechanismu, přičemž je třeba vzít v potaz rovněž fázi před zahájením soudního řízení, která se týká nejenom MSpr, ale i jiných ministerstev, která často neumí věc vyřešit. Lhůta šesti měsíců k předběžnému projednání se jeví jako příliš dlouhá pro posouzení věci. Zástupce Poradny L. ZAMBOJ upozornil, že zavedením soudních poplatků by se mohla vytvořit finanční bariéra znemožňující osobám na hranici chudoby domoci se odškodnění.

Zástupce KVZ Viktor KUNDRÁK připomněl, že den po konání Kolegia Soud zveřejní rozhodnutí ve věci *Žirovnický proti České republice*, které by mohlo objasnit názor Soudu na uplatnění zákona č. 82/1998 Sb.

Vládní zmocněnec V. A. SCHORM vyzval zájemce, aby se přihlásili k členství v pracovní skupině.

Závěry:

Kolegium ocenilo velmi kvalitně a podrobně zpracovanou analýzu problému. Kolegium doporučilo vládnímu zmocněnci zřídit pracovní skupinu, která se bude otázkou fungování kompenzačního prostředku nápravy nepřiměřených délek řízení zabývat a navrhne opatření k nápravě. Členové Kolegia byli žádáni, aby v termínu do 23. prosince 2016 oznámili svůj zájem být členy pracovní skupiny na adresu elektronické pošty kvz@msp.justice.cz.

B. – BLOKHIN PROTI RUSKU

V části věnované zohledňování rozsudků vydaných Soudem ve vztahu k jiným členskými státním Rady Evropy zástupkyně KVZ Kristýna BENEŠOVÁ představila rozsudek velkého senátu Soudu ze dne 23. března 2016 ve věci *Blokhin proti Rusku* dotýkající se problematiky soudnictví ve věcech mládeže. Soud vyslovil porušení práva na spravedlivý proces zakotveného v článku 6 Úmluvy v řízení proti stěžovateli, který nebyl pro nedostatek věku trestně odpovědný. Stěžovatel nebyl právně zastoupen a v průběhu řízení neměl možnost vyslechnout svědky, jejichž výpověď byla pro rozhodnutí vnitrostátního soudu stěžejní. Přelomovým názorem je především vztahení článku 6 Úmluvy v jeho trestní složce na řízení ve věci stěžovatele, který nebyl dle vnitrostátního právního řádu pro nedostatek věku trestně odpovědný a jehož jednání tak dle vnitrostátního práva nebylo považováno za trestný čin. Rozsudek má důsledky i pro českou právní úpravu. Připustila, že se jedná o složitou problematiku, jejíž řešení není možné nalézt na tomto zasedání Kolegia. Vyzvala členy Kolegia, aby se k věci písemně vyjádřili.

Zástupce MPSV Z. KAPITÁN odkázal na písemnou reakci předloženou Kolegiu. Uvedl, že se jedná o realizaci participačních práv dětí, která se řeší od roku 2011. Do odborných diskusí se zapojila rovněž LLP. Zástupce ČAK M. SYLLA uvítal reakci MPSV. Uvedl, že práva dítěte se vyvinula progresivněji. Původní zákon je poplatný své době a neodpovídá dnešním standardům. Změna právní úpravy je nezbytná. Tajemnice Výboru pro práva dítěte Petra KALENSKÁ informovala, že problematikou se již zabýval Výbor pro práva dítěte a Rada vlády pro lidská práva. Upozornila na připomínky NS, které byly vzneseny v rámci připomínkového řízení k podnětu Rady vlády pro lidská práva. Uzavřela, že změna současné právní úpravy je žádoucí.

Zástupce NS A. PAVEL uvedl, že z důvodu nedostatečného předstihu, s nímž byly rozeslány podklady, nebylo možné zajistit účast zástupce senátu NS, který se zabývá soudnictvím ve věcech mládeže. Domnívá se, že současný zákon o soudnictví ve věcech mládeže, který byl aprobován Ústavním soudem a je účinný 13 let, nevyžaduje novelizaci. V České republice se snižuje počet mladistvých delikventů. Souhlasí nicméně s diskusí nad tématem v širších souvislostech. Vystoupení zástupce NS A. PAVLA podpořil zástupce NSZ J. CHROMÝ, jenž informoval, že NSZ k tématu zpracovalo stanovisko, které Kolegiu poskytne.

Zástupkyně LLP Z. CANDIGLIOTA informovala o stížnosti *Jakub Pejzl proti České republice*, podané k Soudu a dosud nerozhodnuté, která na tento problém poukazuje. Uvedla, že praxe je

taková, že nezletilí delikventi jsou mnohdy na policii za přítomnosti orgánu sociálně-právní ochrany dětí nuceni k přiznání, a to bez přítomnosti a vědomí rodičů. Domnívá se, že přítomnost advokáta je dobrým krokem, nicméně nesmí jít o pouhé formální naplnění práva. Zástupce MPSV Z. KAPITÁN závěrem uvedl, že směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/800 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení, na niž upozornila P. Kalenská a která se zabývá i právním zastoupením dětí v trestním řízení, bude muset být do června 2019 provedena do vnitrostátního právního řádu.

Závěry:

Kolegium vzalo na vědomí závěry Soudu vyjádřené v tomto rozsudku a domnívá se, že je nezbytné příslušnou vnitrostátní právní úpravu (zejména trestní řád a zákon o soudnictví ve věcech mládeže) podrobit ve světle tohoto rozsudku důkladné analýze. Členové Kolegia jsou vyzváni k předložení písemného stanoviska k věci v termínu do 31. ledna 2017. Kolegium se bude věcí dále zabývat na svém dalším jednání.

VI. ZÁVĚR

Závěrem vládní zmocněnec V. A. SCHORM poděkoval členům Kolegia za účast a uvedl, že další zasedání Kolegia se bude konat pravděpodobně v jarních měsících 2017.

V Praze dne 24. ledna 2017

Vypracovali: Eva Petrová, Petr Konůpka

Schválil: Vít A. Schorm

Příloha: prezenční listina